

Kogemusõpe avatud õppekeskkonnas

Inge Timoštšuk

Tallinna Ülikooli Haridusteaduste Instituudi dotsent

17. augustil 2020

Teemad

- Olud, millega peab paratamatult arvestama:
õpitakse pidevalt ja kõikjal; mõned keskkonnad on selleks sobivamad kui teised.
- Keerukas keskkonnas toimivad mõned õpetamisvõtted paremini kui teised.
- Hästi läbi mõeldud kogemusõppel on õppijast kaugemale ulatuv mõju.

Õpitakse pidevalt ja kõikjal

Väga sageli on õppimine juhuslik

(nt kuidas uue nutitelefonid funktsioonid toimivad või uus auto käima läheb;

lapsed oskavad õunu omavahel võrdselt jagada enne kui nad koolis jagamistehtega tuttavaks saavad)

Märksa harvem on õppimine kellegi poolt juhitud

(manuaal või õpetaja abiks)

Keskkonnad on aina mitmekesisemad ja mõned neist muutuvad pidevalt keerulisemaks

- Pidevat infovoogu on raske hallata.
- Erinevaid elamuskeskkondi on aina rohkem(nt erinevad riigid, erinevad hobid) – sellised keskkonnad on avatud uutele impulssidele, mida inimene peab „töötleva“.
- Inimestele jäävad nn juhusliku õppimise formaadis meelde erinevad asjad.
- See, kas ja mida õpitakse, sõltub keskkonna kvaliteedist mh inimestest selles keskkonnas, kes juhivad tähelepanu, mis on õppimist väärt.
- Positiivsed emotsioonid toetavad õppimist, negatiivsed pärsivad õppimist.
- Kui on soov keskkonda parimal moel kasutada, peab selles õppimist juhtima st õpetama.

Mis tekitab elamusi ning põnevust varem?
Mis nüüd?

Mis aitab õppida?

- Õpitakse endale olulist ja kasulikku

Pikaajaline kasu või lühiajaline kasu? Sisemine või väline motivatsioon?

(Väline: nt õpetaja ütleb, et muuseumis nähtu kohta tuleb tunnikontroll; sisemine: muuseumi teemad on seotud õppija hobidega)

- Sisemise motivatsiooni kujunemiseks on õpitava kasulikkuse kohta infot vaja (õpetajatelt, eakaaslastelt, hästi koostatud infomaterjalidelt)
- Õppimine nõuab pingutust ning selleks on vaja aega ja pühendumist.

Lõimingu võimalused

- Rohkem seoseid aitab õpitud paremini meelde jätta
- Rohkem seoseid kõnetab enamat hulka inimesi

Nt Rabataimede kirjeldamise ja loetlemise kõrval nende kasutusvaldkonnad praegu ja ajaloos, muusikapalad, kirjandusteosed.

Väga täpne juhendamine

- *Mõtle, arutle, selgita, avalda arvamust* tüüpi ülesannete asemel konkreetsamad kättesaadava info põhjal lahendatavad ülesanded: *too nähtu/kogetu põhjal näiteid, paku lahendus, kirjelda jne.*
- Jõukohaste tegutsemisvõimaluse pakkumine – toetab iseseisvust, pakub õnnestumise korral kohe rahulolu ja positiivseid emotsioone (täpselt juhendades, kuidas eksponaati kasutada)

Aruteluks

Kogemustelõhe võib tingida ühekülgset ametivalikut ja võib võimendada kultuuride erinevusi.

Eestis kohta (OECD PISA põhjal) teada, et kool suudab sotsiaal-majanduslikust taustast põhjustatud erinevusi õpitulemustes tasandada.

Kuidas meil juurdepääsuga mitmekesistele õppekeskkondadele lood on?

Kokkuvõtteks:
võimalusi on palju ja alati on edenemisruumi

Lisalugemist: Timoštšuk, I (koost ja toim).(2020). *Kogemusõpe avatud õppekeskkonnas*. Tartu: SA Eesti Teadusagentuur.